

„Gamtos lobių medžioklė“

1 Užduoties atsakymas – vandenį (horizontalus)

Vilniaus vandentiekis – seniausias Lietuvoje. Jo pradžia skaičiuojama nuo 1501 metų, kai Lietuvos didysis kunigaikštis Aleksandras pasirašė dovanojimo aktą, kuriuo dominikonų ordino vienuoliams suteikė teisę naudotis Vingrių šaltiniais ir tiekti jų vandenį miestelėnams.

Pirmoji Vilniaus vandens siurblinė su rezervuarais iškilo Bernardinų sodo teritorijoje. Nuo šios Sereikiškių vandenvietės ir prasidėjo Vilniaus centralizuoto vandentiekio istorija.

„Gamtos lobių medžioklė“

1 Užduoties atsakymas – vingis (vertikalus)

Ar kada pagalvojote, ką reiškia Vingio parko pavadinimas? Ilgai sukti galvos nereikia – šis parkas įsikūręs šalia upės vingio, kuris ir suteikė parkui tokį pavadinimą. Bernardinų sodas taip pat yra įsikūręs upės vingyje.

„Gamtos lobių medžioklė“

2 Užduoties atsakymas – daržo

1469 m. karalius Kazimieras Jogailaitis pakvietė į Vilnių vienuolius bernardinus ir šią teritoriją padovanojo jiems. Manoma, kad vienuoliai pirmiausia teritoriją naudojo kaip ūkinę vietą – daržą, sodą.

Daržo virtimas sodu siejamas su Vilniaus universitetu. Pilies g. 22-ojo namo kieme įkurtas Botanikos sodas turėjo potencialo plėstis, todėl buvo priimtas sprendimas nupirkti žemės sklypą parke. Profesorius S. B. Jundzilas 1799 m. pradėjo sodo kūrimo darbus. Buvo iškasti tvenkiniai, kanalai, pastatyta pavėsinių, įrengti tilteliai.

Vėliau dėl nuolatinio karo ir taikos virsmo teritorija buvo tai prižiūrima, tai apleidžiama. Naujausia parko rekonstrukcija, lėmusi dabartinį vaizdą, atlikta 2013 metais.

„Gamtos lobių medžioklė“

3 Užduoties atsakymas – Belvederis

Centrinėje parko dalyje stūkso Belvederio kalnelis. Jo pavadinimas kilęs iš prancūzų kalbos žodžių „belle vue“ – „gražus vaizdas“.

Tai virš lygaus reljefo pakilusi apžvalgos aikštelė. Belvederiu norėta parodyti gražų parko vaizdą. Link jo viršaus ratu veda takelis – serpantinas.

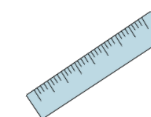
Atsakymą turėjote gauti suskirstę daiktus taip, kaip parodyta dešinėje.

BATAI

ETIKETĖ

LINIUOTĖ

VAISTAI

TELEFONAS

VEIDRODIS

EGLĖ

GYVSIDRABRIS

IZOLIACIJA

BUTELIS

„Gamtos lobių medžioklė“

4 Užduoties atsakymas – Gintarinė

Minint Baltijos kelio 25-metį bei Lietuvos pirmininkavimą Europos Sąjungos Tarybai Nyderlandų Karalystė padovanojo Lietuvai naują tulpių veislę.

Veislė neturėjo pavadinimo, todėl buvo paskelbtas konkursas, kurio metu Vilniaus progimnazijų mokiniai sugalvojo pavadinimą – „Gintarinė Lietuva“.

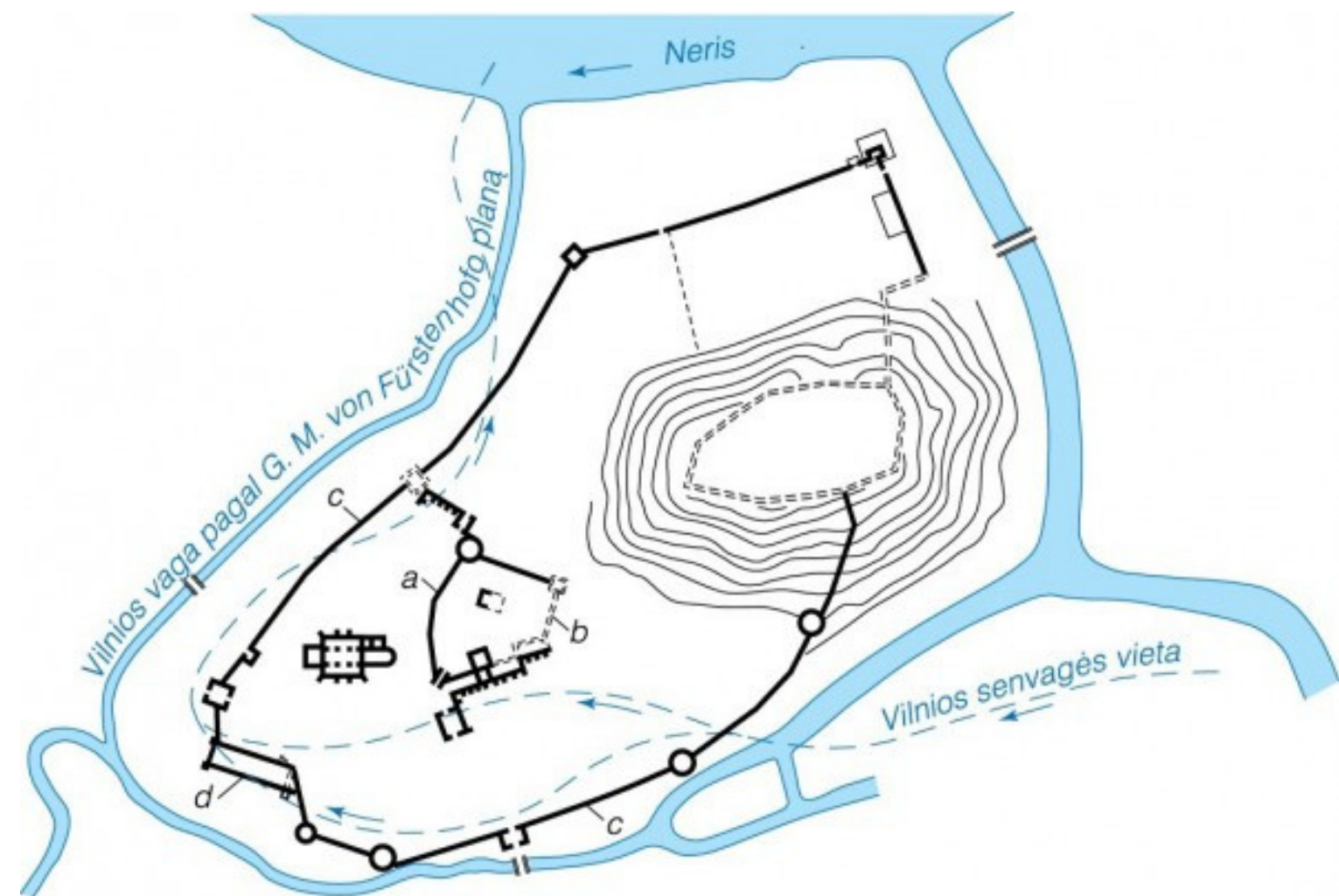
„Gamtos lobių medžioklė“

5 Užduoties atsakymas – Vilnia

Vietoje pagrindinio įėjimo į parką ir Barboros Radvilaitės gatvės anksčiau tekėjo upė.

Vilnios vaga buvo pakeista įrengiant Vilniaus pilių gynybinę sistemą, malūnus bei dirbtuves. Senovėje Vilnia aptekėdavo Gedimino kalną ir Vilniaus Katedrą iš pietų ir vakarų ir įtekėjo į Nerį ties dabartiniu Mindaugo tiltu. Dabartinė Vilnios vaga tarp Gedimino ir Trijų kryžių kalnų iš tiesų yra kanalas, iškastas gynybiniais sumetimais XIV a. pabaigoje.

Gedimino kalnas keletą šimtmečių buvo „sala“ – aplink jį iš visų pusių tekėjo vanduo. Senoji natūrali Vilnelės žemupio vaga ties Vilniaus katedra ir pietine Gedimino kalno papėde ilgainiui prarado savo reikšmę, galiausiai virto pelkėjančiu grioviu ir XVIII a. buvo užpilta.

„Gamtos lobių medžioklė“

6 Užduoties atsakymas – lašiša

Kiekvienais metais lašišos iš jūros plaukia neršti į gimtąsias upes. Jas randa pagal kvapą. Iki neršto vietos joms kartais tenka nuplaukti ne vieną šimtą kilometrų. Negana to – prieš srovę.

Lietuvoje atlantinės lašišos iki savo nerštaviečių nukeliauja toliausiai visame pasaulyje – žuvų nuplauktas atstumas nuo jūros iki upių aukštupių neretai viršija 500 kilometrų.

Tokį kelią įveikti gali tik stipriausios žuvys, todėl Lietuvoje sutinkamos lašišos yra vienos didžiausių pasaulyje. Jos gali siekti iki 140 cm. ilgį ir daugiau nei 40 kg svorį. Be to, per ilgą kelionės laikotarpį lašišų išvaizda ženkliai pasikeičia.

„Gamtos lobių medžioklė“

7 Užduoties atsakymas – Te Fiti

Girdėjote dainą iš 2016 m. animacinio filmo „Vajana“, kuris itin vertinamas dėl žinutės apie besikeičiantį klimatą ir laukiančias tragiškas pasekmes, jei pasaulis nieko nesiims.

Motunui sala susiduria su netikėtomis gamtinėmis katastrofomis: žlugusiu derliumi, žuvų trūkumu vandenyne, o vietiniams gyventojams tai būtina išgyvenimui, todėl pagrindinė herojė Vajana (angl. Moana) leidžiasi į pavojingą kelionę su pusdieviu Maui. Jų tikslas – gražinti Te Fiti širdį, stebuklingą akmenį, kuris atstatys pusiausvyrą vandenyne.

Kartu jie turi įveikti Te Ka, būtybę, atsakingą už negandas, viską aplink naikinančią liepsnomis. Ji simbolizuoja pasaulinį atšilimą, nuo kurio būtina apsaugoti ne tik salos gyventojus, bet ir visą pasaulį.

„Gamtos lobių medžioklė“

8 Užduoties atsakymas – šaltinis

Bernardinų sode trykšta Sereiškių arba, kaip mėgsta vadinti vilniečiai, Minutės šaltinis.

Lietuvoje nuo seno tikima, kad šaltiniai turi gydomųjų galių ir iš jų tekantis vanduo yra sveikesnis ir tyresnis, bet ne visuose šaltiniuose vanduo ištis yra tinkamas vartojimui.

Gerti Minutės šaltinio vandenį nerekomenduojama. 2022 metų duomenimis, šis šaltinis yra tarp labiausiai bakteriologiškai užterštų šaltinių Vilniuje.

„Gamtos lobių medžioklė“

9 Užduoties atsakymas – ančių

Į iššūkių pilną kelionę nuo Reformatų skvero iki Vilnios kartą išsiruošė vidutinių dančiasnapių šeima. Šiuos antinių šeimos paukščius iki upės palydėjo pro šalį eję žmonės.

Vidutiniai dančiasnapiai Bernardinų sode peri jaunikius. Dar visai neseniai jie buvo įtraukti į Lietuvos raudonąją knygą. Tiesa, dėl išaugusios populiacijos prieš kurį laiką iš saugomų rūšių sąrašo jie buvo išbraukti.

Šie paukščiai ne kartą buvo įsikūrę Prezidentūros kieme, kuriame auga seni, drevėti medžiai, o šie paukščiai peri būtent tokiose vietose.

